

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA · LATVIAN ACADEMY OF SCIENCES

Rīgā, 2019. gada 19. janvārī Nr. 1.1. - 1/10

13. Saeimas Zaļo un zemnieku savienības frakcijai,
Frakcijas priekšsēdētājam Uldim Augulim
uldis.augulis@saeima.lv

Par Latvijas Zinātņu akadēmijas priekšlikumiem valdības deklarācijai

Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) lūdz valdības deklarācijā iekļaut un turpmākajā darbā īstenot zemākminētos priekšlikumus.

- Lai palielinātu zinātnes un augstākās izglītības pētniecisko kapacitāti, ir jānodrošina valsts finansējuma pieaugums **zinātnei 1% no IKP līdz 2020. gadam**. Tas nozīmē valstī **pildīt Zinātniskās darbības likumu** (33. pants (2)), nodrošinot ikgadēju finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai ne mazāku par 0,15 procentiem no IKP; un **pildīt Augstskolu likumu** (78. pants (7)), nodrošinot ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās (VDA) ne mazāku par 0,25 procentiem no IKP, līdz valsts finansējums VDA sasniedz vismaz **2 procentus no IKP**. Kā arī visām nozares ministrijām ir jāparedz finansējums vismaz **2 milj. EUR gadā** nozarei **svarīgu ilgtermiņa pētniecības projektu realizācijai**.
- Lai nodrošinātu zinātnes resursu efektīvu izmantošanu, ir nepieciešams valsts un Eiropas struktūrfondu zinātnes projektu **finansējumu dalīt caur vienu institūciju**, kura ir Ministru prezidenta pārraudzībā. Tas nodrošinātu caurspīdīgumu finansējuma sadalē un projektu izvērtēšanas kompetences pieaugumu ilgtermiņā valstī.
- Lai palielinātu zinātnes un augstākās izglītības kvalitāti, esošajā finansējuma piešķiršanas sistēmā (zinātnes bāzes finansējums un augstskolu finansējums) ir **būtiski jāpalielina īpatsvars finansējuma piešķiršanai pēc kvalitāti raksturojošiem rezultātiem rādītājiem** (piem., publikāciju citējamība, augstskolu beidzēju atalgojums un radītās darbavietas).
- Lai nodrošinātu prognozējamību, **finansējums jāpiešķir uz ilgāku periodu nekā vienu gadu un jāveido akadēmiskā personāla politika** (piem., profesoru tenūra), kas veicinātu akadēmiskā personāla (piem., valsts profesora) pieņemšanu darbā uz periodu, kas ir ilgāks nekā seši gadi.
- Lai palielinātu zinātnes atdevi ekonomikā, ir jānodrošina **atbalsts pētniecības programmai, kas veicina akadēmisko institūciju sadarbību ar uzņēmumiem un jaunu uzņēmumu radīšanu**; piešķirot finansējumu caur Inovācijas un tehnoloģiju attīstības fondu.

LZA prezidents Ojārs Spārītis

Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs Jānis Kloviņš

Latvija Augstskolu profesoru asociācijas priekšsēdētāja Baiba Rivža